

RAAD VAN DISCIPLINE

Beslissing in de zaak onder nummer van: 23-055/A/A

Beslissing van de Raad van Discipline in het ressort Amsterdam
van 18 december 2023

in de zaken 23-055/A/A en 23-056/A/A

naar aanleiding van de klacht van:

klagers

over:

verweerder 1

gemachtigde: mr. A. Çimen

verweerder 2

samen ook: verweerders

1 VERLOOP VAN DE PROCEDURE

1.1 Op 8 april 2022 heeft klaagster (als moeder van klager) mede namens klager, geboren 8 oktober 2001, bij de deken van de Orde van Advocaten in het arrondissement Amsterdam (hierna: de deken) een klacht ingediend over verweerders. Klaagster heeft een machtiging van klager overlegd.

1.2 Op 18 januari 2023 heeft de raad het klachtdossier met kenmerk 1878685/EJH/FS en 1904778 van de deken ontvangen.

1.3 De klacht is - na een eerdere aanhouding - behandeld op de zitting van de raad van 20 november 2023. Daarbij was klaagster aanwezig. Ook waren verweerders aanwezig, waarbij verweerder 1 werd bijgestaan door zijn gemachtigde. Van de behandeling is proces-verbaal opgemaakt.

1.4 De raad heeft kennisgenomen van het in 1.2 genoemde klachtdossier en van de op de inventarislijst genoemde bijlagen 1 tot en met 6. Ook heeft de raad kennisgenomen van de door klaagster bij e-mail van 22 mei 2022 nagezonden stukken.

2 FEITEN

2.1 Voor de beoordeling van de klacht gaat de raad, gelet op het klachtdossier en de op de zitting afgelegde verklaringen, uit van de volgende feiten.

2.2 Op 8 augustus 2019 is - de toen nog minderjarige - klager door de politie aangehouden op verdenking van doodslag. Klager heeft die dag een verklaring afgelegd. Nadat klager eerst is bijgestaan door een andere advocaat (mr. S), heeft klaagster contact opgenomen met verweerder 1 met het verzoek de verdediging van de strafzaak van haar zoon - klager - over te nemen.

2.3 Na de inbewaringstelling door de rechter-commissaris op 12 augustus 2019 en voor de raadkamer gevangenhouding op 20 augustus 2019 heeft het kantoor van verweerders de verdediging overgenomen van mr. S. Verweerder 1 was bij het eerste verhoor van klager aanwezig.

2.4 De kantoorgenoot van verweerder 1, verweerder 2, heeft klager vervolgens als (behandelend) advocaat bijgestaan in de procedure in eerste aanleg. Ten behoeve van klager is in dat verband een toevoeging verstrekt op 24 december 2019 op naam

van verweerder 2.

2.5 Verweerder 2 heeft klager bijgestaan op de raadkamerzitting op 20 augustus 2019, tijdens de pro forma behandelingen en tijdens de inhoudelijke behandeling op 13 maart 2020 van de meervoudige kamer van de rechtbank Den Haag (hierna: de rechtbank).

2.6 Op 10 oktober 2019 is uit naam van het kantoor van verweerders een ontvangstbevestiging gestuurd aan klager en zijn ouders (waaronder dus klaagster). Hierin staat onder meer:

“Wij streven ernaar uw zoon van de best mogelijke rechtsbijstand te voorzien. Wij werken op kantoor in teamverband samen. U/uw zoon heeft op kantoor weliswaar een vaste advocaat, doch in voorkomende gevallen kan die zich laten vervangen door een kantoorgenoot. Uw zoon is daardoor nooit alleen en nimmer verstoken van rechtsbijstand.”

2.7 Op 27 februari 2020 heeft de Observatieafdeling Forensisch Centrum Teylingereind (Forca) een Klinisch Multidisciplinair onderzoek Pro Justitia opgemaakt over klager. Het advies luidt een behandeling op te leggen in het kader van een voorwaardelijke PIJ-maatregel.

2.8 Tussen klaagster en verweerder 2 is gedurende de bijstand van verweerder 2 aan klager veelvuldig per Whatsapp over de procedure van klager gecommuniceerd. Op 12 maart 2020 schrijft verweerder 2 aan klaagster, voor zover relevant:

“(…) Vandaag een goed bezoek aan [klager] gehad. Ik heb hem ook geprobeerd te coachen in de juiste opstelling op de zitting. Hij zal proberen zo goed mogelijk te vertellen wat er in zijn optiek gebeurd is. We hebben het ook gehad over hoe de rechter de zaak letterlijk bekijkt. De rechtbank ziet [klager] zitten. De rechtbank ziet ook de ouders van [het slachtoffer] en zijn vrouw zitten. De rechtbank heeft gelezen dat de kindjes van [het slachtoffer] in de buurt waren. Ik hoop dat [klager] erin slaagt om niet richting de slachtofferrol te bewegen. Dat zou zijn positie geen goed. Mijn pleidooi zal zich niet richten op een gedetailleerde uiteenzetting van alle verschikkende verklaringen. Als je nu alles leest en naast elkaar zet, dan is het heel goed mogelijk om de film voor je te zien. (...). Waar ik als jurist moeite mee heb is te begrijpen welke actie welk gevolg heeft gehad. Heel concreet: kan vastgesteld worden dat de verwonding die ten gevolge van het handelen van [klager] is ontstaan de dood ten gevolg heeft gehad. Zo ja, dan is er sprake van doodslag. Zo niet, dan is daarvan geen sprake. Dit noemen ze in het recht causaliteit. (...) Het is natuurlijk heel makkelijk om te zeggen: als [klager] niet met een mes naar die meneer was gegaan en hem er niet mee verwond had, was hij niet overleden. Aan de andere kant is dat in mijn optiek wat te kort door de bocht. Er is immers fors medisch ingegrepen. Wat is daarvan het gevolg geweest? Ik vind dat typisch een juridische discussie en ik wil niet dat [klager] of u daarover spreekt. Ik wil echt dat [klager] zuiver berouwvol terugkijkt op de gebeurtenissen.”

2.9 Op 13 maart 2020 heeft de besloten zitting plaatsgevonden. Tijdens deze zitting heeft verweerder 2 een pleitnota voorgedragen. In de pleitnota staat onder meer het volgende:

‘Mijn visie is dat de verklaring van [klager], zoals hij die in zijn eerste verhoor op de dag van zijn aanhouding reeds aflegde, als uitgangspunt kan gelden voor de vaststelling van de feiten (4). (...) (5). Hij was opgewekt en had onder de douche zelf nog staan rappen. Vervolgens hoort [klager] [het slachtoffer], die hij op dat moment niet kent, ruzie maken met zijn vader. [Klager] ziet dus dat een jongere man ruzie maakt met zijn oudere buurman. Hierbij wordt kennelijk behoorlijk met stemverheffing gesproken, want niet alleen trekt het de aandacht van [klager] die zich op dat moment

aan de overzijde van de straat in zijn eigen woning bevindt, ook getuige [C] (bewoner van nr 176), verklaarde dat hij wakker werd van geschreeuw (6). [Klager] kijkt uit het raam en ziet dat zijn buurman geduwd wordt. Dit triggerde [klager]. Inmiddels is mij uit de Forca-rapportage goed duidelijk geworden hoe het waarnemen van een dergelijk incident tussen [het slachtoffer] en zijn vader bij [klager] binnenkomt. (...) (7). [Klager] staat als het ware 'op scherp' wanneer zich ergens geschreeuw, ruzies of conflicten voordoen. [Klager] gaat eropaf met, zo mag denk ik rustig zeggen, de beste intenties. De eerste confrontatie tussen [klager] en [het slachtoffer] is dan een feit. Ik denk dat daarbij over en weer stevige woorden zijn gebruikt, zoals [klager] in zijn verklaring heeft aangegeven. Ik combineer weer wat ik heb gelezen over [klager] in het Forca-rapport met wat ik terugzie in zijn eigen verklaring: het verbaal optreden van [klager] op het vermeende onrecht had niet het beoogde resultaat / gewenste effect, en [klager] ging een stap verder: hij gaf [het slachtoffer] een klap met zijn vlakke hand. Dus, het feit dat [klager] op de situatie tussen [het slachtoffer] en zijn vader toe loopt, en zich daarin verbaal mengt, leidt er niet toe dat [het slachtoffer] 'afdruipt' en de stresserende situatie blijft derhalve bestaan. In deze situatie wordt in het Forca-rapport de hier opgetreden mogelijkheid van agressieve acting out omschreven. Na die klap met de vlakke hand keerde [klager] terug richting zijn woning. De verbale agressie die [klager] eerder op zijn buurman gericht zag, richtte zich nu op hem en zijn moeder. Dit aanhoudende contact tussen [het slachtoffer] en [klaagster], triggerde [klager] om opnieuw naar buiten te gaan: (...) (8) [Klager] ging met dat mes naar buiten. Wat er toen gebeurde is ook weer door verschillende personen gezien en beschreven, en ook weer op verschillende manieren. Zo verklaarde [klager] zelf op 08 augustus 2019 dat hij niet de intentie had om te steken, maar wel om bang te maken. [Klager] zegt dat er een moment was waarop [het slachtoffer] op hem af kwam. Op dat moment zwaaide [klager] met het mes en daarbij moet hij [het slachtoffer] geraakt hebben. (...)"

2.10 Na de zitting, op 15 maart 2020 heeft verweerder 2 klaagster het volgende Whatsapp-bericht gestuurd:

"(...), via collega [verweerder 1] vernam ik van uw / jullie onvrede over de manier waarop de zaak is verlopen. Mijn voorstel is om - op het moment dat dit verantwoord is - op kantoor een gesprek hierover te hebben waarbij zowel [verweerder 1] als ik aanwezig zijn. Desgewenst natuurlijk."

Klaagster heeft op dit bericht diezelfde dag geantwoord:

"(...) Ja ik zou heel graag dat gesprek op kantoor willen. En dan het liefste met z'n allen rond de tafel zitten. Ik ben gister bij [klager] geweest en hij zegt mama er waren zoveel beschuldigingen naar mij toe en de advocaat verdedigde mij niet eens. Dit was echt een verschrikkelijke dag voor ons. Alles wat ik heb doorgegeven aan jullie over het opvragen van informatie over het slachtoffer kwam niets van naar voren. De feiten zijn gewoon omgedraaid."

2.11 Op 27 maart 2020 heeft de rechtbank uitspraak gedaan en klager veroordeeld tot 21 maanden jeugddetentie en - in tegenstelling tot het Forca-advies - tot een onvoorwaardelijke PIJ-maatregel.

2.12 Verweerder 2 heeft namens klager hoger beroep ingesteld tegen deze uitspraak en de deskundigen van Forca als gewenste getuigen in hoger beroep opgegeven, aangezien de rechtbank contrair aan hun advies een onvoorwaardelijke PIJ-maatregel had opgelegd. Daarna heeft verweerder 2 de verdediging overgedragen aan een opvolgend advocaat.

2.13 Bij arrest van 2 februari 2021 heeft het gerechtshof Den Haag (hierna: het hof) het vonnis van de rechtbank bevestigd met dit verschil dat aan klager een

voorwaardelijke PIJ-maatregel is opgelegd. Het arrest van het hof hield ook in dat klager aan de nabestaanden van het slachtoffer een bedrag van € 89.994,24 moet betalen.

2.14 Op 8 april 2022 heeft klaagster, ook namens klager, bij de deken een klacht over verweerders ingediend.

3 KLACHT

3.1 De klacht houdt, zakelijk weergegeven, in dat verweerders tuchtrechtelijk verwijtbaar hebben gehandeld als bedoeld in artikel 46 Advocatenwet. Klagers verwijten verweerders het volgende:

- a) verweerder 1 heeft de strafzaak van klager aangenomen en ondanks zijn belofte de zaak zelf te behandelen, de zaak uitbesteed aan verweerder 2. Verweerder 1 heeft toezeggingen gedaan om klager in detentie te bezoeken, maar kwam ook deze toezeggingen niet na;
- b) verweerder 1 heeft verzuimd klagers te adviseren ook een civiele advocaat in te schakelen in verband met de door de benadeelde partij gevorderde schadevergoeding. Als gevolg daarvan heeft klager nu een zeer hoge schuld;
- c) verweerders hebben nagelaten de door klagers aangeleverde informatie te gebruiken voor de verdediging van klager. Bovendien hebben zij nagelaten om deskundigen van Forca uit te nodigen voor de zitting bij de rechtbank. Mede hierdoor is de straf van klager hoger uitgevallen dan het advies van Forca.
- d) verweerder 2 heeft ter zitting gedurende vijf tot tien minuten pleidooi gevoerd. De rest van de zitting zat hij met zijn armen over elkaar. Ook heeft verweerder 2 aangegeven medelijden met de nabestaanden van het overleden slachtoffer te hebben.

4 VERWEER

4.1 Verweerders hebben tegen de klacht verweer gevoerd. De raad zal hierna, waar nodig, op het verweer ingaan.

5 BEOORDELING

Ontvankelijkheid klagers

5.1 Voor alle wesen stellen verweerders zich op het standpunt dat de klacht van klaagster niet-ontvankelijk is, omdat tussen haar en verweerders geen cliëntrelatie heeft bestaan en zij gelet hierop geen eigen rechtstreeks belang heeft bij de klacht. Verweerder 1 stelt zich daarnaast op standpunt dat klager niet-ontvankelijk is, omdat zijn machtiging aan klaagster niet rechtsgeldig is vanwege het ontbreken van een kopie van een identiteitsbewijs.

5.2 De raad acht zowel klager als klaagster ontvankelijk in hun klacht. Met betrekking tot klaagster overweegt de raad als volgt. Het in het Advocatenwet voorziene recht om een klacht in te dienen over een advocaat komt niet aan eenieder toe, maar slechts aan diegene die door het handelen of nalaten waarover wordt geklaagd rechtstreeks in zijn belang is of kan worden getroffen. Alleen de deken kan klagen over advocaten in het algemene belang. De raad stelt vast dat de klacht ziet op de rechtsbijstand van met name verweerder 2 aan klager, in een periode dat hij als minderjarige werd verdacht van een strafbaar feit. De communicatie over die rechtsbijstand heeft voor het merendeel plaatsgevonden tussen verweerder 2 en klaagster, die de moeder is van klager. Ook de opdrachtbevestiging is aan klager en aan zijn ouders (dus ook aan klaagster) gestuurd. De raad concludeert in verband daarmee dat klaagster een voldoende eigen rechtstreeks eigen belang heeft om een klacht over verweerders in te dienen (Vgl. Raad van discipline Amsterdam van 19 december 2022, ECLI:NL:TADRAMS:2022:270).

5.3 Verder is de raad, anders dan verweerder 1 heeft aangevoerd, van oordeel dat

klager een rechtsgeldige, door hem ondertekende, machtiging heeft overgelegd. Het overleggen van een kopie van een identiteitsbewijs acht de raad hiervoor niet noodzakelijk. Dat volgt ook niet uit de door verweerder 1 aangehaalde beslissing van de Raad van Discipline Den Bosch van 18 november 2021 (ECLI:NL:TADRSHE:2021:211). In die zaak ging het om een niet-ondertekende machtiging die daarom niet rechtsgeldig werd geoordeeld.

Inhoudelijke beoordeling van de klacht

5.4 De raad stelt voorop dat bij de beoordeling van de kwaliteit van de dienstverlening rekening moet worden gehouden met de vrijheid die de advocaat heeft bij de wijze waarop hij een zaak behandelt en met de keuzes - zoals over procesrisico en kostenrisico - waar de advocaat bij de behandeling van de zaak voor kan komen te staan. Deze vrijheid is niet onbeperkt, maar wordt begrensd door de eisen die aan de advocaat als opdrachtnemer in de uitvoering van die opdracht mogen worden gesteld en die met zich brengen dat zijn werk dient te voldoen aan datgene wat binnen de beroepsgroep als professionele standaard geldt. Die professionele standaard veronderstelt een handelen met de zorgvuldigheid die van een redelijk bekwame en redelijk handelende advocaat in de gegeven omstandigheden mag worden verwacht.

5.5 Verder geldt dat de tuchtrechter niet gebonden is aan de gedragsregels maar dat die regels gezien het open karakter van de wettelijke normen in artikel 46 Advocatenwet ter invulling van deze normen wel van belang zijn. Met betrekking tot de relatie met de cliënt is onder meer gedragsregel 16 lid 1 geformuleerd, waaruit volgt dat de advocaat zijn cliënt op de hoogte dient te brengen van belangrijke informatie, feiten en afspraken. Dit alles moet de advocaat ter voorkoming van misverstand, onzekerheid of geschil, schriftelijk aan de cliënt bevestigen.

Klachtonderdeel a)

5.6 In dit klachtonderdeel verwijten klagers verweerder 1 dat hij de strafzaak van klager heeft aangenomen en hen had verzekerd dat hij de rechtszaak van klager zelf zou doen. Toch heeft verweerder 1 de zaak vervolgens uitbesteed aan verweerder 2. Klagers verkeerden in de veronderstelling dat verweerder 2 de informatie die zij hem verstrekten aan verweerder 1 doorgaf. Verweerder 1 had klagers namelijk op een zeker moment gezegd dat verweerder 2 hun aanspreekpunt was, maar dat verweerder 1 wel zelf de zaak van klager op de zitting van 13 maart 2020 zou behandelen. Toen hij ook dat niet had gedaan, hebben klagers hierover hun onvrede geuit.

5.7 Verweerder 1 voert aan dat hij tijdens zijn vakantie door klaagster is benaderd met de vraag of hij haar - nog net minderjarige - zoon (klager) wilde bijstaan die was aangehouden voor een levensdelict. Hij heeft haar toen geantwoord dat hij op vakantie was, maar dat op zijn kantoor wel een voor het jeugdstrafrecht ingeschreven advocaat beschikbaar was die de zaak zou kunnen oppakken. Dat was verweerder 2. Verweerder 1 beaamt dat hij niet op zittingen is verschenen. Zijn kantoor had de zaak in behandeling, niet hij. Bij elke zitting was de behandelend en ook toegevoegde advocaat, verweerder 2, aanwezig. Dat hij klager, op een bezoek na, niet heeft bezocht in detentie is logisch, omdat hij de zaak niet persoonlijk behandelde. Verweerder 2 bezocht klager vanzelfsprekend wel. Die keer dat hij klager wel had bezocht, had te maken met de 'helicopterview' die hij graag houdt over de zaken. Hij doet dat zeer regelmatig; cliënten van kantoor even een hart onder de riem steken. Even kennismaken met cliënten van kantoor. Verweerder 1 heeft ter zitting toegelicht dat wanneer cliënten naar zijn kantoor bellen, zij bijna altijd naar hem vragen, terwijl hij niet al die zaken zal behandelen. Juist omdat hij dat weet, probeert hij altijd

duidelijkheid te creëren over de vraag of hij de zaak zelf in behandeling neemt of niet.

5.8 De raad overweegt dat een advocaat belangrijke afspraken schriftelijk dient vast te leggen ter vermindering van onduidelijkheid (zie gedragsregel 16 lid 1). Indien de advocaat dit verzuimt, komt het bewijsrisico daaromtrent op de advocaat te rusten. Anders dan verweerder 1 heeft betoogd, volgt uit het klachtdossier en hetgeen klaagster ter zitting naar voren heeft gebracht niet dat het klagers zonder meer duidelijk was dat verweerder 2 hun advocaat zou worden en blijven en dat verweerder 1 slechts een beperkte rol op de achtergrond zou hebben. Ook de opdrachtbevestiging biedt geen duidelijkheid hierover. Klagers hadden - zo is ook gebleken ter zitting - al hun hoop gevestigd op rechtsbijstand door verweerder 1 persoonlijk en waren voor hem van advocaat gewisseld. Zij accepteerden verweerder 2 als aanspreekpunt, maar verkeerden in de veronderstelling dat verweerder 1 in ieder geval klager op de zitting zou bijstaan. De raad is van oordeel dat het op de weg van verweerder 1 als naamgever van het kantoor lag om zonneklaar en expliciet (schriftelijk) duidelijk te maken wie de zaak zou behandelen en wat zijn rol hierin zou zijn. Nu hierover niets op schrift staat, komt de onduidelijkheid die hierover bij klagers is ontstaan voor rekening en risico van verweerder 1. Ten overvloede overweegt de raad dat rechtszoekenden in het strafrecht veelal veel waarde hechten aan de persoon van hun advocaat. In dat licht ligt het temeer in de rede om over de persoon van de advocaat geen enkele onduidelijkheid te laten bestaan. De handelwijze van verweerder 1 is in strijd met gedragsregel 16 lid 1 en strookt daarmee niet met de zorgvuldigheid die van een redelijk bekwame en handelend advocaat mag worden verwacht. Klachtonderdeel a) is gelet hierop gegrond.

Klachtonderdeel b)

5.9 In dit klachtonderdeel verwijten klagers verweerder 1 dat hij verzuimd heeft hen te adviseren ook een civiele advocaat in te schakelen in verband met de weerspreking van de vorderingen van de benadeelde partijen (de nabestaanden van het overleden slachtoffer). Als gevolg daarvan heeft klager nu een zeer hoge schuld.

5.10 De raad acht dit klachtonderdeel ongegrond. Verweerder 1 heeft in de eerste plaats terecht aangevoerd dat hij de zaak niet inhoudelijk heeft behandeld en daarom ook geen adviezen over dit onderwerp heeft gegeven. Meer in het algemeen is - ook door verweerder 2 die zich dit verwijt als handelend advocaat heeft aangetrokken - genoegzaam aangevoerd dat forse schadevergoedingen in het strafrecht vaker voorkomen, wanneer er nabestaanden in het spel zijn. Nu in rechte is komen vast te staan dat klager iemand opzettelijk van het leven heeft beroofd, komt daar min of meer vanzelf bij dat hij als gevolg hiervan gehouden is de (immateriële) schade die nabestaanden hebben opgelopen dient te vergoeden. Een civiele advocaat had hier geen soelaas kunnen bieden. Bovendien zegt de hoogte van de verzochte schadevergoedingen niets over de juridische complexiteit van die vordering. Volgens verweerder 2 was hij goed in staat om die civiele vordering ter zitting te behandelen. Klachtonderdeel b) is derhalve ongegrond.

Klachtonderdeel c)

5.11 In dit klachtonderdeel wordt beide verweerders verweten dat zij hebben nagelaten de door klaagster aangeleverde informatie te gebruiken voor de verdediging van klager en dat zij hebben nagelaten om de deskundigen van Forca uit te nodigen voor de zitting bij de rechtbank. Mede hierdoor is de straf van klager hoger uitgevallen dan het advies van Forca luidde.

5.12 De raad overweegt als volgt. Dit klachtonderdeel ziet met name op de bijstand die verweerder 2 heeft verleend aan klager. Binnen de beroepsgroep geldt voor wat betreft de vaktechnische kwaliteit dat geen sprake is van breed gedragen, schriftelijk

vastgelegde professionele standaarden, zodat de raad toetst of verweerders hebben gehandeld met de zorgvuldigheid die van een redelijk bekwaame en redelijk handelende advocaat in de gegeven omstandigheden mag worden verwacht (Hof van Discipline 3 april 2020, ECLI:NL:TAHVD:2020:80). Verweerder 2 heeft terecht gesteld dat niet al het door klagers aangedragen bewijs van belang was voor klagers zaak en dat het zijn taak als advocaat is om te beoordelen welk bewijs hij voor de verdediging kan gebruiken. Over het niet uitnodigen van de deskundigen van Forca heeft verweerder 2 toereikend aangevoerd dat er geen aanleiding was om deze deskundigen uit te nodigen voor de zitting bij de rechtbank, omdat het afgegeven advies klager een voorwaardelijke PIJ-maatregel op te leggen, gunstig was voor hem. De gemachtigde van verweerder 1 heeft met betrekking tot dit klachtonderdeel in zijn algemeenheid naar het oordeel van de raad terecht bepleit dat het aan de raadsman is om de door klaagster aangedragen informatie op juridische merites te beoordelen. Informatie die klaagster relevant acht hoeft dat juridisch niet te zijn. Terecht heeft de gemachtigde van verweerder 1 aangevoerd dat het aan de raadsman is te oordelen welke informatie al dan niet ter verdediging wordt gebruikt. Het is de raad niet gebleken dat zowel verweerder 1 als verweerder 2 in dit verband keuzes hebben gemaakt die geen redelijk handelend advocaat gemaakt zou hebben. De raad komt aldus tot de slotsom dat niet gebleken is dat verweerder 2 (en evenmin verweerder 1 op de achtergrond) tekortgeschoten is in de behandeling van klagers zaak, hoe teleurstellend de uitspraak voor klagers ook heeft mogen zijn. Daarmee is klachtonderdeel c) eveneens ongegrond.

Klachtonderdeel d)

5.13 In dit klachtonderdeel verwijten klagers verweerder 2 dat hij op de zitting slechts vijf tot tien minuten pleidooi heeft gevoerd en de rest van de zitting met zijn armen over elkaar heeft gezeten. Verweerder 2 heeft ook nog aangegeven medelijden met de nabestaanden van het overleden slachtoffer te hebben.

5.14 Ook dit klachtonderdeel slaagt niet. De raad is met verweerder 2 van oordeel dat de lengte van een pleidooi niet richtinggevend is voor de kwaliteit of klachtwaardigheid ervan. Voor zover klagers zich over de lichaamshouding van verweerder 2 hebben beklagd, welke lichaamshouding verweerder 2 overigens heeft betwist, geldt dat de manier waarop verweerder 2 ter zitting erbij zat evenmin grond kan zijn voor een tuchtrechtelijk verwijt. Ook het feit dat verweerder 2 ter inleiding van zijn pleitnota de nabestaanden van het overleden slachtoffer sterkte heeft toegewenst is naar het oordeel van de raad in deze situatie - hoe moeilijk dit ook voor klagers is - niet ongepast en daarmee ook niet klachtwaardig. Klachtonderdeel d) is eveneens ongegrond.

5.15 De raad komt tot de slotsom dat de klachtonderdeel a) over verweerder 1 gegrond is en dat de overige klachtonderdelen ongegrond zijn.

6. MAATREGEL

6.1 De raad ziet gelet op het voorgaande aanleiding verweerder 1 een maatregel op te leggen. Verweerder 1 heeft nagelaten belangrijke informatie en afspraken over zijn rol in de bijstandverlening aan klagers schriftelijk vast te leggen en daarover aan klagers voldoende duidelijkheid te verschaffen. Hiermee heeft verweerder 1 wegens strijd met gedragsregel 16 lid 1 niet gehandeld met de zorgvuldigheid die van een redelijk bekwaam en redelijk handelend advocaat mag worden verwacht. Hoewel verweerder 1 een lange antecedentenlijst heeft, volstaat de raad in deze zaak met oplegging van een waarschuwing met kostenveroordeling, omdat het verwijtbaar handelen in deze klachtzaak heeft plaatsgevonden in een periode voorafgaand aan de (meeste) andere tuchtrechtelijke verwijten waarvoor een maatregel is opgelegd.

7. GRIFFIERECHT EN KOSTENVEROORDELING

7.1 Omdat de raad de klacht over verweerder 1 (gedeeltelijk) gegrond verklaart, moet verweerder 1 op grond van artikel 46e lid 5 Advocatenwet het door klagers betaalde griffierecht ter hoogte van € 50,- aan hen vergoeden binnen vier weken nadat deze beslissing onherroepelijk is geworden. Klagers geven binnen twee weken na de datum van deze beslissing hun rekeningnummer schriftelijk aan verweerder 1 door.

7.2 Nu de raad een maatregel oplegt, zal de raad verweerder 1 daarnaast op grond van artikel 48ac lid 1 Advocatenwet veroordelen in de volgende proceskosten:

- a) € 50,- reiskosten van klagster,
- b) € 750,- kosten van de Nederlandse Orde van Advocaten en
- c) € 500,- kosten van de Staat.

7.3 Verweerder 1 moet het bedrag van € 50,- aan reiskosten binnen vier weken nadat deze beslissing onherroepelijk is geworden, betalen aan klagers. Klagers geven binnen twee weken na de datum van deze beslissing hun rekeningnummer schriftelijk aan verweerder 1 door.

7.4 Verweerder 1 moet het bedrag van € 1.250,- (het totaal van de in 7.2 onder b en c genoemde kosten) binnen vier weken nadat deze beslissing onherroepelijk is geworden, overmaken naar rekeningnummer IBAN: NL85 INGB 0000 079000, BIC: INGBNL2A, Nederlandse Orde van Advocaten, Den Haag, onder vermelding van "kostenveroordeling raad van discipline" en het zaaknummer.

BESLISSING

De raad van discipline:

- verklaart klachtonderdeel a) over verweerder 1 gegrond;
- verklaart de klachtonderdelen b) (over verweerder 1), c) (over verweerders 1 en 2), d) (over verweerder 2) ongegrond;
- legt aan verweerder 1 de maatregel van waarschuwing op;
- veroordeelt verweerder 1 tot betaling van het griffierecht van € 50,- aan klagers;
- veroordeelt verweerder 1 tot betaling van de reiskosten van € 50,- aan klagers, op de manier en binnen de termijn als hiervóór bepaald in 7.3;
- veroordeelt verweerder 1 tot betaling van de proceskosten van € 1.250,- aan de Nederlandse Orde van Advocaten, op de manier en binnen de termijn als hiervóór bepaald in 7.4.

Aldus beslist door mr. W. Aardenburg, voorzitter, mrs. M. Kemmers en P.F.P. Nabben, leden, bijgestaan door mr. N. Borgers-Abu Ghazaleh als griffier en uitgesproken in het openbaar op 18 december 2023.

Griffier Voorzitter

Verzonden op: 18 december 2023